

**KAJAANIN
VARHAISKASVATUKSEN
SELVITYS 2023**

Vertikal Oy 30.8.2023

Mika Tikka, Simo Pokki, Jouni
Lahti

SELVITYKSEN OSAT

- Varhaiskasvatuksen kustannus- ja resurssilaskenta
- Johtamisjärjestelmän ja varhaiskasvatuksen hallinnon analysointi
- Varhaiskasvatuksen palvelutarve skenaariona, palveluverkon ja palvelurakenteen analysointi
- Raportin laadinta

1 hlöstömenot	- 16 786 794 €
2 muut omat menot	- 3 195 122 €
4 palv.set ja as.palv.ostot	- 4 713 810 €
5 asiakasmaksut	1 198 468 €
6 muut tulot	97 301 €
7 kotihoidontuki	- 1 183 020 €
8 yksityinen	- 12 392 €
9 muut avustukset	- 404 759 €
10 muut muut	- 3 902 557 €
11 eläkemeno/varhe	- 75 504 €
Netto	- 28 978 189 €
Brutto	- 30 273 958 €

Pedagogiset määrärahat ennusteena
93 000 euroa, 69 euroa lasta kohden.

TALOUS 2023

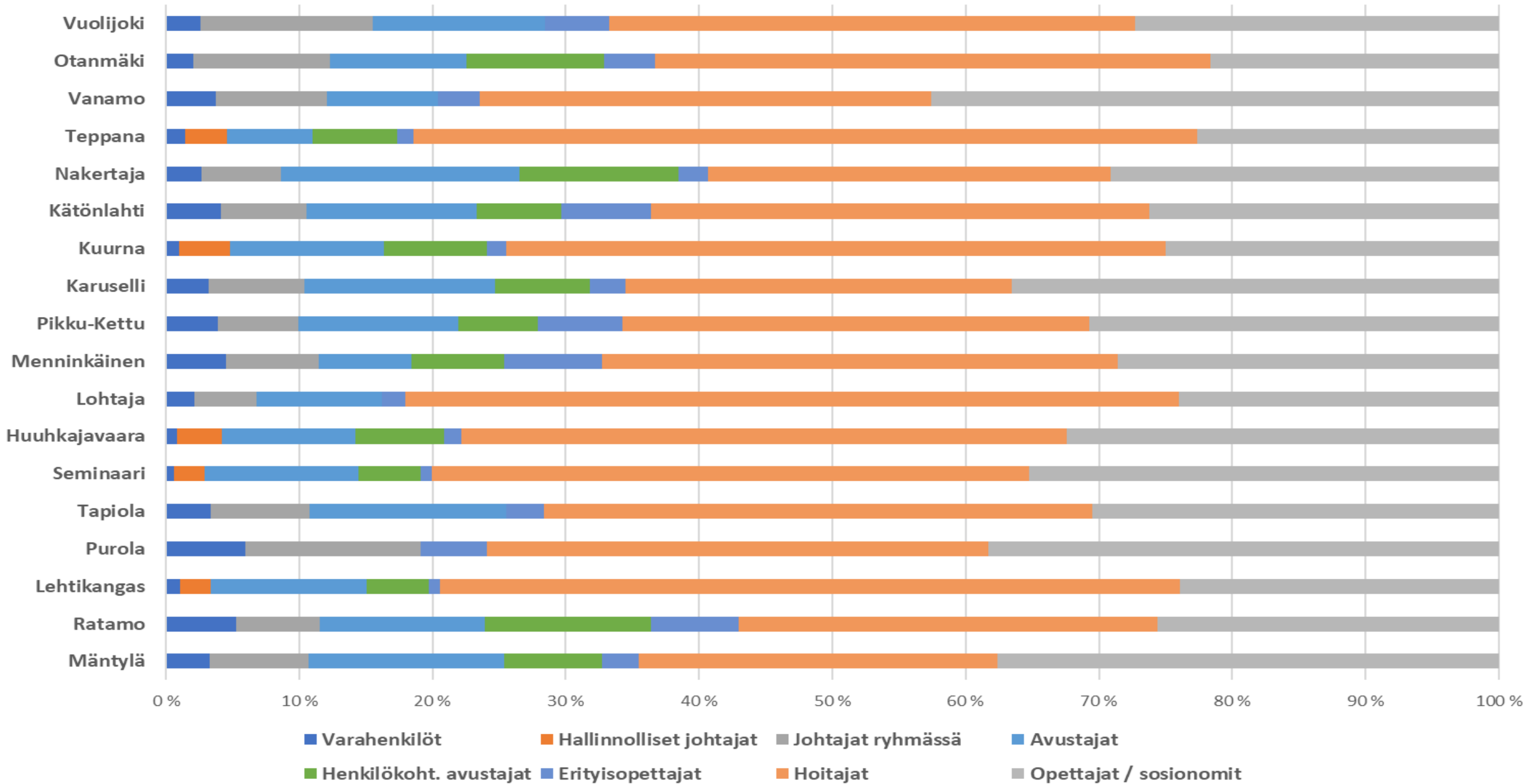
SUORITEHINNAT

	erit.vaka ja hallinto mukana			erit.vaka ei mukana		
	hlöstömenot	muut menot	yht.	hlöstömenot	muut menot	yht.
2914110101 Lohtajan päiväkot	9 261 €	4 064 €	13 325 €	7 662 €	3 755 €	11 417 €
2914110102 Menninkäisen päiväkot	11 439 €	5 037 €	16 476 €	8 114 €	4 613 €	12 727 €
2914110103 Pikku-Ketun päiväkot	12 898 €	6 394 €	19 291 €	8 720 €	5 924 €	14 644 €
2914110104 Otanmäen päiväkot	9 987 €	6 600 €	16 587 €	6 016 €	6 147 €	12 163 €
2914110105 Vuolijoen päiväkot	10 384 €	5 193 €	15 578 €	7 322 €	4 791 €	12 112 €
2914110106 Huuhkajavaaran päiväkot	8 404 €	4 342 €	12 747 €	6 122 €	3 994 €	10 116 €
2914110107 Seminaarin päiväkot	8 664 €	6 084 €	14 747 €	6 582 €	5 778 €	12 360 €
2914110108 Purolan päiväkot	8 205 €	4 929 €	13 135 €	7 275 €	4 620 €	11 895 €
2914110109 Tapiolan päiväkot	10 196 €	4 979 €	15 176 €	7 255 €	4 563 €	11 819 €
2914110111 Mäntylän päiväkot	9 277 €	4 429 €	13 706 €	5 943 €	4 067 €	10 010 €
2914110112 Ratamon päiväkot	14 674 €	6 490 €	21 164 €	9 501 €	6 012 €	15 512 €
2914110113 Karusellin päiväkot	8 642 €	5 088 €	13 730 €	5 426 €	4 731 €	10 157 €
2914110114 Kuurnan päiväkot	7 813 €	5 112 €	12 925 €	5 314 €	4 761 €	10 075 €
2914110115 Nakertajan päiväkot	9 140 €	3 662 €	12 802 €	5 664 €	3 359 €	9 024 €
2914110116 Vanamon päiväkot	11 149 €	5 948 €	17 097 €	9 203 €	5 519 €	14 722 €
2914110117 Kätönlahden päiväkot	11 178 €	4 356 €	15 535 €	7 051 €	3 993 €	11 045 €
2914110118 Teppanan päiväkot	12 291 €	5 943 €	18 234 €	9 943 €	5 470 €	15 413 €
2914110119 Lehtikankaan päiväkot	12 067 €	4 445 €	16 512 €	9 405 €	4 051 €	13 456 €
Total	10 064 €	5 083 €	15 148 €	8 837 €	4 712 €	13 549 €

LAPSET JA HENKILÖSTÖ

	Lask.lapsia	Lapsia	Alle 3-v. osuus	Tuen piirissä	Tuen piirissä %	Henkilöstöä	Res.hlöstö	Muu hlöstö (ei hall.joht.)	Muu hlöstö/res.hlöstö
2914110101 Lohtajan päiväkoti	114,25	97	18 %	9	9 %	22,3	18,4	3,8	21 %
2914110102 Menninkäisen päiväkoti	55,25	47	18 %	11	23 %	14,4	10,7	3,7	35 %
2914110103 Pikku-Ketun päiväkoti	58	49	18 %	12	24 %	16,7	11,9	4,7	39 %
2914110104 Otanmäen päiväkoti	34,5	30	15 %	9	30 %	9,7	7,2	2,6	36 %
2914110105 Vuolijoen päiväkoti	29,75	26	14 %	3	12 %	7,7	6,2	1,6	26 %
2914110106 Huuhkajavaaran päiväkoti	150,75	120	26 %	28	23 %	29,9	23,3	5,6	24 %
2914110107 Seminaarin päiväkoti	230,25	195	18 %	31	16 %	43,2	34,6	7,6	22 %
2914110108 Purolan päiväkoti	42,75	33	30 %	3	9 %	7,6	6,8	0,8	12 %
2914110109 Tapiolan päiväkoti	57	45	27 %	10	22 %	13,5	10,7	2,8	27 %
2914110111 Mäntylän päiväkoti	62	53	17 %	14	26 %	13,6	9,8	3,8	39 %
2914110112 Ratamon päiväkoti	53,75	47	14 %	14	30 %	16,1	10,2	5,9	58 %
2914110113 Karusellin päiväkoti	64	55	16 %	13	24 %	14,0	10,2	3,8	38 %
2914110114 Kuurnan päiväkoti	125	104	20 %	12	12 %	27,0	19,3	6,6	34 %
2914110115 Nakertajan päiväkoti	88	79	11 %	19	24 %	16,8	10,9	5,8	53 %
2914110116 Vanamon päiväkoti	55,25	41	35 %	6	15 %	13,0	10,2	2,8	28 %
2914110117 Kätönlahden päiväkoti	63	63	0 %	24	38 %	15,7	11,0	4,7	43 %
2914110118 Teppanan päiväkoti	116,8	89,8	30 %	15	17 %	31,4	25,6	4,8	19 %
2914110119 Lehtikankaan päiväkoti	176,75	152	16 %	24	16 %	43,9	34,1	8,8	26 %
Total	1577,05	1325,8	19 %	257,0	19 %	356,4	270,9	80,5	30 %

Henkilöstörakenne

	Määrä	Euroa
Erytisopettajat	9,50	445 118 €
Avustajat	39	1 260 815 €
Hlökoht.avustajat	20	646 572 €
Yht.	68,50	2 352 505 €
% kaikista	19 %	-17 %
Tuen kertoimet	0	- €
Erytisvarhaiskasvatuksen kulut yht.		2 352 505 €
Osuus omista menoista		-17 %

ERITYISVARHAISKASVATUKSEN LUVUT

Henkilöstömenot	-	14 230 153 €
johon vyörytykset	-	345 625 €
Yhteensä	-	14 575 778 €
josta avustajat	-	1 559 220 €
josta erityisopettajat (75 %)	-	313 927 €
josta Teppana	-	1 340 763 €
Muun vuorohoidon vähennys	-	786 240 €
HTV-määrä/vuorohoito		20
HTV-hinta/vuorohoito		39 312 €
Pienryhmien tyhjät paikat		44
Hinta	-	318 648 €
Henkilöstömenot päiväkodit	-	10 256 981 €
Muut menot	-	6 247 794 €
johon vyörytykset	-	294 384 €
Yhteensä	-	6 542 178 €
josta avustajat	-	3 841 €
josta erityisopettajat (75 %)	-	23 767 €
josta Teppana	-	491 222 €
Muut menot päiväkodit	-	6 023 348 €
Laskennalliset lapset		1460,25
Lapset		1236
Henkilöstömenot suoritehintaa	-	7 024 €
Muut menot suoritehintaa	-	5 055 €
Suoritehintaa yhteensä	-	12 079 €
Oma tuotanto / kk	-	1 007 €

OMAN JA PALVELU- SETELITUOTANNON VERTAILU

	Palveluseteli	Oma	Ero
yli 3-v.	898 €	1 007 €	12 %
alle 3-v.	1 572 €	1 446 €	-8 %

TALOUDESTA

- Päiväkodit ovat pääosin melko täynnä tai täynnä, mutta avustajamäärän johdosta (59 HTV) resurssit ovat hyvät
- Sijaismäärärahojen määrä on hivenen korkea, jos voidaan olettaa, että avustajat toimivat myös sijaisina, ennuste 2023 n.608 000 euroa, noin 15 henkilötyövuotta
Käyttöaste eli paikalla olleiden lasten määrä on poikkeuksetta korkeampi kuin kirjoilla olevien määrä → sijaista ei tarvita jokaiseen hetkeen
- Avustajien lisäksi taloudessa ei ole havaittavissa mitään kovin poikkeavaa
- Hankerahoitusta on ollut, 2022 yht. 503 000 euroa, ennuste 2023 yht. ennuste 780 000 euroa
- Suosituksena todettakoon, että osa palkkarahoista kannattanee jatkossa siirtää välineisiin, materiaaleihin, palveluihin, retkiin ja tapahtumiin sekä lisäksi kannattaa harkita osaamisintensiivisempiä ratkaisuja henkilöstön ja palveluiden oston osalta

ANALYYSI RESURSSISTA

- Päiväkotien luvuissa on pientä epätarkkuutta, mutta laskennan perusteella päiväkotien täyttöaste vaikuttaa korkealta
- Vuorohoitoyksiköiden (pidennetty aukiolo) henkilöstö laskee jossain määrin täyttöastetta, joka muuten olisi yli 95 %
- Oma tuotanto toimii hyvällä kuormituksella tehokkaasti
- Muiden menojen osuus verrattuna henkilöstömenoihin on melko korkea, mikä johtunee sisäisten menojen tasosta ja mikä tekee vertailun yksityiseen eli palveluseteliin hivenen haastavaksi
- Palvelusetelin enimmäisarvo (yli 3-vuotias) on 897 euroa ja oman tuotannon hinta kuukaudelle laskettuna on noin 1 100 euroa
- Erityisvarhaiskasvatuksen osuus kustannuksista on 17 %, monista muista kunnista poiketen ryhmien pienennyksiä, ml. Integroidut ryhmät, ei ole käytössä
- Lasten määrän pieneneminen antaa taloudellista pelivaraa, mikäli talousraamia ei pienennetä vastaavassa suhteessa

PALVELUTARVE 2023-2027

- Syntyvyys on alentunut Kajaanissa kuten koko maassa
- Kajaanin maassamuutto 0-4-vuotiaiden maassamuutto on lievästi negatiivinen ja maahanmuutto taas lievästi positiivinen, laskennassa käytetty lisäyksenä 1 lapsi ikäluokkaa kohti
- Laskennassa on käytetty oletuksena syntyneiden määränä 245 lasta/vuosi
- Kajaanin osallistumisaste on poikkeuksellisen korkea, laskennassa oletuksena 0,5 % nousu / vuosi
- Palvelutarve alenee noin 80-160 lapsella tässä ennusteessa 2023-2027, kokonaisuuteen vaikuttavat syntyvyys ja muutto

Vuosi

- 2022
- 2021
- 2020
- 2019
- 2018

Tyhjentämällä vuosivalinnan näet vuodet peräkkäin!

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste ikäluokassa 10kk-6-vuotiaat (sisältää ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen sekä palveluseteleitä käyttäneet ja yksityisen hoidon tukea saaneet lapset, ei sisällä kerhotoimintaa)

Kunta

Hae

- Akaa
- Alajärvi
- Alavieska
- Alavus
- Asikkala
- Askola
- Aura
- Enonkoski
- Enontekiö
- Espoo
- Eura
- Eurajoki
- Evijärvi
- Forssa
- Haapajärvi
- Haapavesi
- Hailuoto
- Halsua
- Hamina
- Hankasalmi
- Hanko
- Harjavalta
- Hartola
- Hattula
- Hausjärvi
- Heinola
- Heinävesi
- Helsinki

Kajaani 2018

82,63 %

Kajaani 2019

87,61 %

Kajaani 2020

90,42 %

Kajaani 2021

85,73 %

Kajaani 2022

88,54 %

0 %

20 %

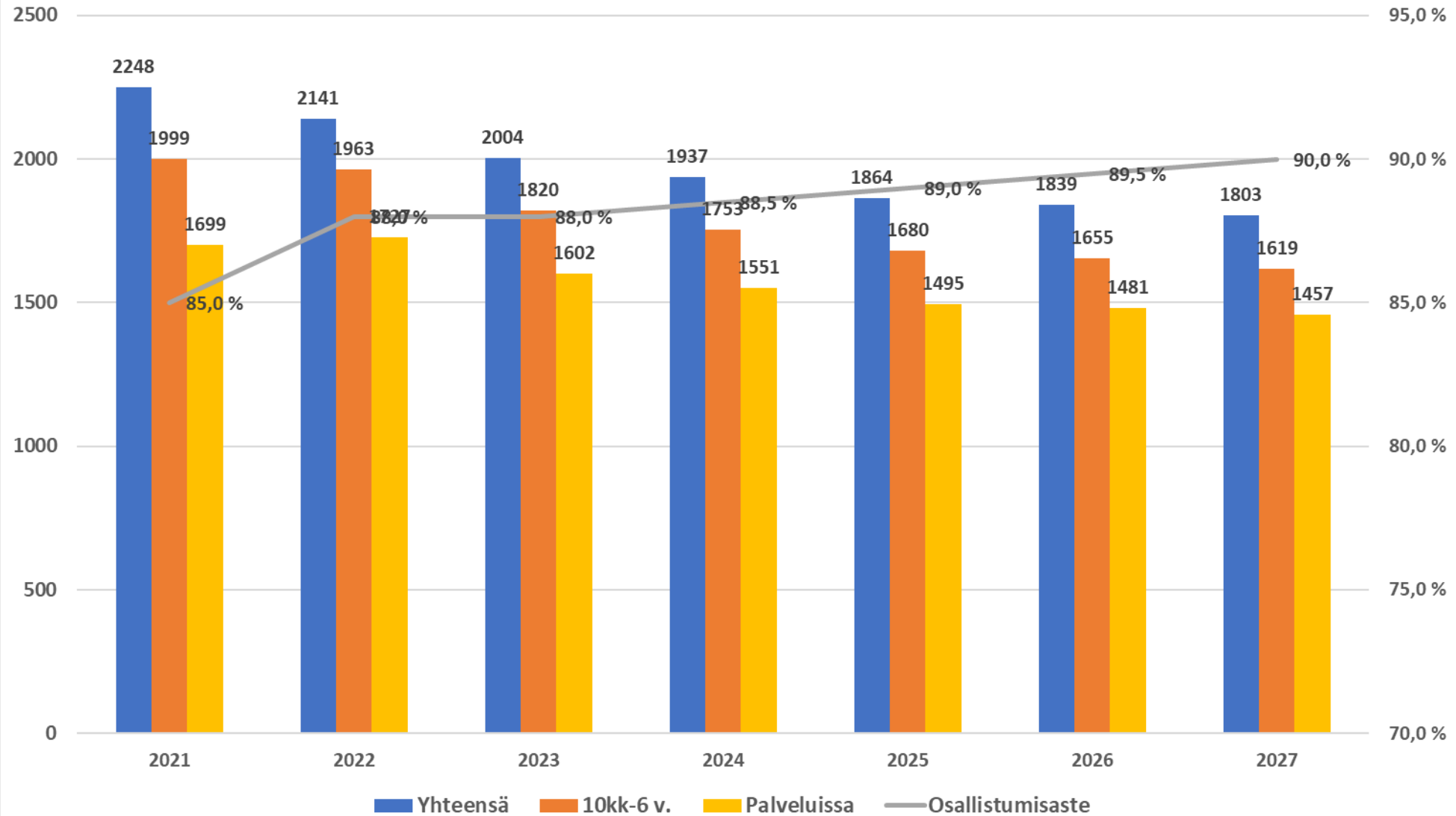
40 %

60 %

80 %

100 %

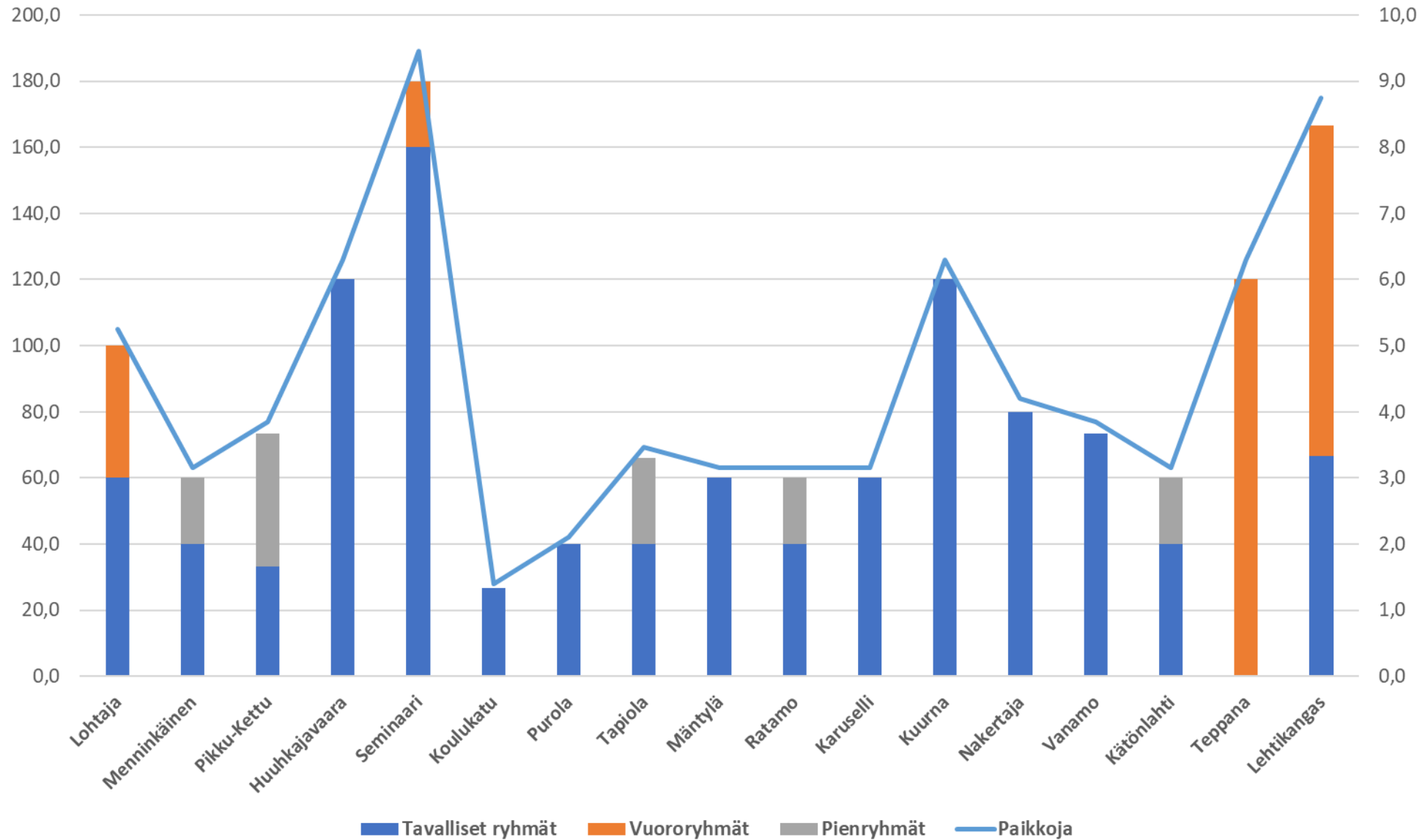
Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kehitys, ennuste (osallistumisaste oikea asteikko)

PALVELUTARVE, TAULUKKOMUOTO

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
syntyneet	339	245	245	245	245	245	245
0	332	238	245	246	246	246	246
1	279	333	238	246	246	246	246
2	270	281	333	239	246	246	246
3	319	270	281	334	239	246	246
4	314	318	270	282	334	239	246
5	379	319	318	271	282	334	239
6	355	382	319	319	271	282	334
Yhteensä	2248	2141	2004	1937	1864	1839	1803
10kk-6 v.	1999	1963	1820	1753	1680	1655	1619
Osallistumisaste	85,0 %	88,0 %	88,0 %	88,5 %	89,0 %	89,5 %	90,0 %
<u>Palveluissa</u>	<u>1699</u>	<u>1727</u>	<u>1602</u>	<u>1551</u>	<u>1495</u>	<u>1481</u>	<u>1457</u>
Maahanmuutto / ikäluokka v.			3				
Maassamuutto/ikäluokka/v.			-2				

Ryhmät (oikea asteikko) ja paikat (vasen)

VARHAISKASVATUKSEN LASKENNALLINEN KAPASITEETTI ALUEITTAIN

	Kajaani	Keskusta- Purola-Puistola	Lehtikangas- Laajakangas- Petäisenniska	Kuurna- Teppana- Kätönlahti	Nakertaja- Hetteenmä ki	Lohtaja- Huuhkajavaara	Vuolijoki- Otanmäki
Kapasiteetti yhteensä	2152,50	328,30	620,20	615,30	147,00	371,00	126,00
Oma tuotanto	1665,30	328,30	301,00	392,00	147,00	371,00	126,00
Ulkoinen tuotanto	487,20	0,00	319,20	168,00	0,00	0,00	0,00

JOHTAMISEN UUDISTAMINEN

- Kajaanin johtamisen malli on hybridi, jossa osa johtajista on hallinnollisia eli ilman velvoitetta tehdä kasvatustyötä ja osa toimii samalla opettajina, lisäksi 3 palvelupäällikköä
- Nykyisin päiväkodinjohtajat eivät ole virassa
- Kajaanin julkilausuttu tavoite on siirtyä malliin, jossa johtajat ovat hallinnollisia
- Voidaan arvioida, että kansallisesti suurin osa päiväkodinjohtajista toimii hallinnollisina
- Lapsimäärät ja henkilöstömäärät johtajaa kohti vaihtelevat suuresti noin sadasta yli kolmeensataan, mutta suurimmissa yksiköissä on erilaisia resursointejja apulaisjohtajuuden suhteen
- Voidaan arvioida, että noin Kajaanin noin 1500-1600 laskennallisen lapsen johtaminen edellyttäisi johtamisresurssia, joka voisi olla noin 9-12 henkilötyövuotta riippuen muista johtamista tukevista ratkaisuista (toimistoresurssi, apulaisjohtajat, digitaalisuus, tekoäly)
- Päiväkodinjohtajan tehtävän tulisi olla virka, ainakin osan tehtävistä
- Päiväkodinjohtajille voidaan siirtää osa palvelupäälliköiden ja varhaiskasvatusjohtajan tehtävistä mikä vaatii kulttuurinmuutosta ja johtajien koulutusta sekä ohjaamista
- Johtajien palkka voisi olla osin sidottu yksikön kokoon ja tehtävän vaativuuteen, johon vaikuttavat mm. vuorohoito ja toimipisteiden määrä
- Johtajat voivat muodostaa työpareja, jolloin (virka)johtajat sijaistavat toisiaan sekä apulaisjohtajat, jotka sijaistavat johtajaa päivittäisjohtamisessa mutta toimivat opettajina
- Johtaminen on helpointa organisoida alueittain maantieteellisesti
- Ulkoisten tuottajien valvonta ja muut palvelut hoidetaan hallinnosta keskitetysti

	Hallinnollinen	Ryhmässä	Lask.lapsia
2914110101 Lohtajan päiväkoti	0	1	118,75
2914110102 Menninkäisen päiväkoti	0	1	63,75
2914110103 Pikku-Ketun päiväkoti	0	1	66,50
2914110104 Otanmäen päiväkoti	0	1	39,50
2914110105 Vuolijoen päiväkoti	0	1	32,25
2914110106 Huuhkajavaaran päiväkoti	1	0	167,75
2914110107 Seminaarin päiväkoti	1	0	248,25
2914110108 Purolan päiväkoti	0	1	44,25
2914110109 Tapiolan päiväkoti	0	1	62,00
2914110111 Mäntylän päiväkoti	0	1	70,00
2914110112 Ratamon päiväkoti	0	1	64,75
2914110113 Karusellin päiväkoti	0	1	72,00
2914110114 Kuurnan päiväkoti	1	0	132,00
2914110115 Nakertajan päiväkoti	0	1	98,00
2914110116 Vanamon päiväkoti	0	1	58,75
2914110117 Kätönlahden päiväkoti	0	1	77,00
2914110118 Teppanan päiväkoti	1	0	169,50
2914110119 Lehtikankaan päiväkoti	1	0	190,25
Total	5	13	

Hallinnollisella lapsia	159,91
Opettaja-johtajilla lapsia	59,81
Kokonaiskustannus	960 159 €
Lask. lapsia yhteensä	1577,05
Johtajia, jos kaikki hallinnollisia	9,86

Organisaatiomalli, kun kaikki päiväkodinjohtajat ovat hallinnollisia

Osalla yksi päiväkotitoiminta, osalla useita

VARHAISKASVATUS-
JOHTAJA

”ESIKUNTA”,
PALVELUPÄÄLLIKÖT JA
TOIMISTOHENKILÖT

PKJOHTAJA

PKJOHTAJA

PKJOHTAJA

PKJOHTAJA

PKJOHTAJA

PKJOHTAJA

PKJOHTAJA

PKJOHTAJA

PKJOHTAJA

PÄIVÄKOTI
PÄIVÄKOTI
PÄIVÄKOTI

PÄIVÄKOTI
PÄIVÄKOTI
PÄIVÄKOTI

PÄIVÄKOTI
PÄIVÄKOTI
PÄIVÄKOTI

PÄIVÄKOTI
PÄIVÄKOTI
PÄIVÄKOTI

PÄIVÄKOTI

PÄIVÄKOTI

PÄIVÄKOTI

PALVELUVERKKO

- Varhaiskasvatus on lähipalvelu, jota tulee olla tarjolla kattavasti koko kaupungissa
- Esimerkkinä Vuolijoki-Otanmäki, joilla alueilla palvelu tulee olla lasten määrästä riippumatta (nk. tapaus Sottunga, jossa yksi lapsi = yksi koulu)
- Asiakkaan ei tarvitse ottaa vastaan palveluseteliä, joten rajatuilla alueilla vain palvelusetelin tarjoaminen saattaa olla riski jos asiakkaat ”äänestävät jaloillaan”
- Päiväkotitoimipisteitä on 27, keskip koko noin 85, vaihteluväli 35-250
- Kajaanin palveluverkko on pirstaleinen

KIITOS

Vertikal

